

PO SPALIO VĖLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 4 (1745)

1959 m. sausio mėn. 10 d., šeštadienis

Kalna 15 kap.

Pasiekti laimėjimai—ne riba

Prės metus laiko mūsų kolūkio stambių raguočių fermos darbuotojai aktyviai svarstė ir priėmė naujus socialistinius įsipareigojimus. Šešo duotajį žodį karvių melžėjos, veršelių prizūrėtojos sąžiningai vykdė. Ir štai šlandien mes baigėme susumuoti tai, ką pasiekėme per metus: iš kiekvienos karvių per metus pri-melžta po 2155 kg pieno, o kiekvienam šimtui ha žemės naudmenų pagaminta po 187,5 cent pieno.

Atskrios melžėjos pasiekė dar geresnių rezultatų. Melžėja Stasė Šalkutė iš 10 jos prizūrimų karvių primelžė po 2703 kg, Elena Mikėnaitė iš 13 karvių — po 2364 kg, Vanda Gaigailė iš 12 karvių — po 2250 kg pieno.

Šie rezultatai, aš laikau, pasiekti ne vien gyvulininkystės, bet ir leukininkystės darbuotoju įtempio darbo dėka. Nors ir kaip gerai bedirbtų karvių melžėjos, esant silpnai pašarių bazei, nėra ir kalbos pakelti pieno išmilžius. O šia kryptimi daug padirbėjo visi lauko darbininkai. Šiuo metu esamu pašarų plūdin užteks iki vėlyvo pavasario. Dabar kiekvienai karviui duodame po 25 kg siloso, 3 kg dobilų arba šieno, 7 kg šaudų ir — melžiamoms karviams — dar po 2 kg koncentratų. Šis racionalas, remiantis esamu pašaru kiekliu, tiksliai nustatytas iki ganyklinio laikotarpio.

Dienos temomis

Surašymui artėjant

Gyventojų surašymas prasidės sausio 15 dieną 8 val. ryto ir truks 8 dienas. Pirmąją surašymo dieną surašinėtojas negalės apieiti visų patalpų, o aplankys jas 8 dienų laikotarpyje. Nepareinamai nuo to, kada į butą atvyks surašinėtojas surašymo lapus užpildyti, gyventojai į surašymo lapus bus įrašomi pagal 12 valandos nakties iš sausio 14 i 15 dieną stovę. Todėl kiekvienas pilietis privalo atminti, kur jis buvo naktį iš sausio 14 i 15 dieną, o taip pat turi turėti reikiangas surašymo iapui užpildytą žinias apie tuos asmenis, kurie

nakvojo tą naktį jo bute ir vėlau išvyko. Visi asmenys, kurie numato laikotarpyje iki vasario 1 dienos išvykti į kitą miestą arba apylankę, turi apie tai pranešti surašinėtojui, kuris numatantimeis išvykti į kitą vietą gyventojams, kurie naktį iš sausio 14 i 15 dieną buvo kitoje vietoje, kur turėjo būti surašyti kaip esantieji gyventojai, bus užpildomi kontroliniai blankai. Vėlau iš kontrolinio blanko bus tikrinama, ar tas asmuo įrašytas į surašymo lapą toje vietoje, kur jis buvo naktį iš sausio 14 i 15 dieną.

Gautus iš surašinėtojo pažymėjimus apie įrašymą į surašymo lapą gyventojai turi sau-goti iki vasario 20

K. GROBLYS
„Vyturio“ kolūkio
stambių raguočių
fermos vedėjas

je numatome turėti ne-mažiau 110 melžiamų karvių.

Taikomas pas mus ir materialinis paskalini-mas. Už kiekvieną pri-melžą pieno kilogramą be darbadienių melžėja gauna vasaros metu po 4 kapeikas, o žiemą — po 7 kapeikas. Jeigu melžėja viršija savo įsipareigojimus, gauna dar papildoma po 9 kapeikas už kiekvieną pieno kilogramą.

Laba suinteresuotos melžėjos yra ir veršelių gavimui. Jeigu melžėja iš savo prizūrimų karvių pasiekia procentinių veršelių gavimą ir jų išsaugojimą iki nustatyto laiko, gauna viena veršelį. Tokius rezulta-tus praėjusiais metais pasiekė melžėjos Elvira Čiurlytė, Slasė Šatkutė ir kt.

Mano nuomone, labai svarbu primelžti ne tik kuo daugiau pieno iš karvių, bet ir turėti kuo daugiau gerų melžiamų karvių, arba, trumpiau sakant, kuo daugiau pagaminti pieno kiekvie-nam šimtui ha žemės ūkio naudmenų. Šia kryptimi pas mus yra kai kas padaryta. Jei praėjusi pagasarų kolūkyje buvo 75 melžiamos karvių, tai metu pabaigoje tu-rėjome 93 karves. Karvių skaicių didinome daugumoje savo bandos saskaita. Šiuo metu fer-moje yra 5 veršingos telycios. Keletą gerų melžiamų karvių nusi-pirkime iš kolūkiečių. Viso šiu metų pabaigo-

lį kilos pusės, svarbu ir pačių veršelių priežiūra. Štai kolūkiečių Teklės Vilkaitienės prizūrimi veršeliai au-ga svelki ir gražūs. I dieną kiekvienam ver-šeliui duodama po 2 kg šieno, 2 kg vasarinį šaudų ir 0,5 kg kon-centratų.

Prasidėjusio septynmečio bėgyje žemės ūkio darbuotojams iš-keiti žymiai didesni uz-daviniai. Nesenai fermos darbuotojai, apsvartė TSKP CK gruodžio Plenumo medžiagą, pri-slėmė naujus socialistinius įsipareigojimus. Jau sekanciais metais mes numatome 100 ha naudmenų pagaminti po 240 centnerių pieno, o septynmečio pabaigoje turėti nemažiau 20—25 melžiamų karvių kiek-vienam šimtui ha žemės ūkio naudmenų. Mūsų kolūkio narių vieningomis pastangomis šie už-daviniai bus įvykdyti.

dienos, o išvykimo at-veju šiuos pažymėjimus turi būtinai pasiūlti su savim. Neturintiems pažymėjimus gyventojams, kurie naktį iš sausio 14 i 15 dieną buvo kitoje vietoje, kur turėjo būti surašyti kaip esantieji gyventojai, bus užpildomi kontroliniai blankai. Vėlau iš kontrolinio blanko bus tikrinama, ar tas asmuo įrašytas į surašymo lapą toje vietoje, kur jis buvo naktį iš sausio 14 i 15 dieną.

R. KLIŠYS
CSV rajono
inspektorius

BRIANSKO SRI-TIS. Diatkovsko krištolo gamykla — viena iš seniausių įmonių šalyje. Jos produkcija turėdidele paklausa. Vietos meistrų darbai buvo eksponuojami daugelyje tarptautinių parodų.

Prie gamyklos įkurtas muziejus, kur surinkta daugiau 6000 dirbinių, pagamintų darbininkų per 145 metus.

Nuotraukoje:
gamyklos muziejuje.

NEUŽTENKA PRIPAŽINTI TRŪKUMUS, REIKIA JUOS ŠALINTI

„Ragelių“ kolūkis dėl metais nevykdė prisitintų socialistinių įsipareigojimus. Pirminkas dr. Jakubonis teisinas, kad dėl to di-džiausia kaltė tenka kolūkiečių nedrausmin-gumui ir neorganizu-tumui. Taip, štai ne-neigiamo.

Kolūkiečiai, kaip taisyklė, į darbą išselna ne nuo ryto, o tik pietų metu. Kas kolūkyje reikia padaryti per 10 dienų, čia pada-roma per 1 mėnesį, vie-toj 13 darbininkų, dir-ba 6 ir t. t. Tačiau ne-galima kaltinti vien kolūkiečių.

Pagrindiniai trūkumai slypi valdybos darbe ir, visų pirmiai, jos vadovavime gyvuliai prizūrimi blo-gai. Jie į tvartus buvo suvesti labai vėlai. Dauguma patalpų nebuvon tinkamai paruoštos žle-mojimui. Tokia padėtis dar ir dabar tebera i ir III brigadų kiaulidėse.

Pašarų racionalai sudaryti, tačiau tikrume gyvuliai visai negauna to, kas parašyta popieriuje. Pašarų kolūkis sukon-paža, tačiau ir tie švatos-tomi. Viena karvė į die-ną gauna 7 kg šaudų, 1 kg miltų, 5 kg pašarinių šakniavaisių. Kar-vėmis beveik visai nedudama siloso, kurio kolūkis mažai ir teturi, nors dr. Jakubonis dar vasarą tikino visus, jog karvel bus pagaminta 6 tonos. Kam gil klia-dinti save ir kitus?

Dar blogiau su kiaulėmis. I brigadoje mil-tu kiaulės negauna ne-
dėlis.

Daug pajamų kolūkiams duoda linai, tačiau „Ragelių“ kolūkyje vos pradėta realizuo-ti ši vertinga kultūra. Kiek buvo aiškinti ir kalbėta dr. Jakuboniui, kad kaip galima greičiau reikta realizuoti vi-si linų produkciją dar 1958 metais, bet tuo klausimu nesusirūpinta.

Nors „Ragelių“ kolūkis vienas pirmųjų pradėjo rauti linus, tačiau už-baigė paskutinis ir da-bar nesilma priemonių paruošti linų produkciją, pristatyti ją fabrikui ir išbriсти iš sunkios finan-sinės padėties.

Blogai kolūkyje ve-dama darbadienių ap-skaita. Kolūkiečiai ne-žino, ką jie gaus už tą darbą. Cia kaip tik ir slypi darbo drausmė, aktyvus dalyvavimas kolūkinėje gamyboje.

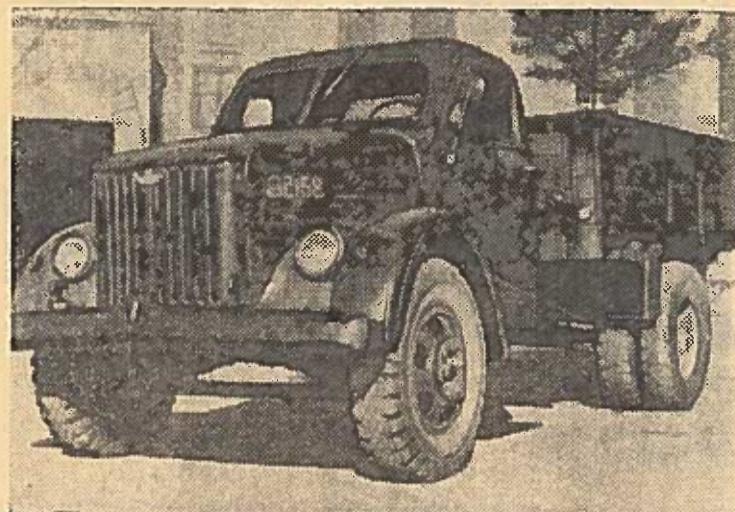
Susidariusi padėtis ver-čia labai rimtai susi-mastytį kiekvieną val-dybos narij, brigadininką, o labiausiai patį kolūkio pirminką dr. Jakubonį. Neužtenka

pripažinti trūkumus, rei-kia juos pašalinti.

G. Krasauskas

PO SPALIO VĒLIAVĀ

4 psl. 1959 m. sausio 10 d.

KAIP ATSIRANDA IR IŠNYKSTA STEBUKLAI

Gamtoje vyksta įvairiausi reiškiniai. Vienus reiškinius, jų priežastis bei padarinus žmogus supranta, ir juose nėko ypatingo nėmato. Bet visais laikais gamtoje buvo ir yra ne visai suprantamų reiškiniai. Tokius nesuprantamus reiškinius prietarangi žmonės laiko stebuklais.

Mokslo, tirdamas žmonijos praeitį, priėjo išvadas, kad gilioje se novėje mūsų protėviai buvo laukiniai. Tą patvirtina ir archeologų atliekami kasinėjimai senųjų gyvenviečių, kuriose randama laukinių ir puslaukinių žmonių vartotų darbo įrankių, ginklų ir kitokių liekanų.

Laukinis žmogus suvokė save kaip gyvą būtybę, matė gamtoje daugybę reiškiniai. Jis matė ryčią tekančią ir vakare nusileidžiančią saulę, girdėjo perkūną, matė žaibus, lietu, sniegą ir audras, pergyveno tigas ir jam artimų žmonių mirtį, kentėjo nuo nederlių, sausry, potvynių, žemės drebėjimų. Labai dažnai nuo tų reiškiniai priklausė paties žmogaus likimas. Tačiau suprasti tuos reiškinius ir išaiškinti jų priežastis jis dar nesugebėjo.

Laukinis žmogus buvo bejėgės prieš galinės gamtos jėgas ir jo padėtis buvo labai panaši į šiuo dieną mažo vaiko padėtį. Tas panumas turėjo pasireikšti ir panašia galvosena. Vaikai linkę suasmeninti visus aplinkos daiktus. Mažas berniukas kalbasi su lazda, kuriajis joja, o mergytė ginčiasi su lélé. Tuos daiktus jie suvokia kaip gyvus, nes vaikai turi tik vieną matą — save. Jis gyvas, tad ir jo vartojami daiktai gyvi. Lygiai taip pat turėjo samprotauti ir laukinis žmogus, kuris saulę, ménulį, perkūną, upę ir daugybę kitų daikių laikė galingesntais už grįztamai, bet jų lieka-

K. DAUKŠAS
Vilniaus Valstybinio V.
Kapsuko vardo universiteto
profesorius

jį patį padarais, lemiantis žmogaus likimą. Tą patvirtina senovės tautų, ypač graikų, išlikę pasakojimai. Vėliau, kai žmogus išmoko galvoti absirakčiai, jis pradėjo laikyti gyvais ne pačius daiktus ar gamtos reiškinius, bet išsivaizdavo už tų reiškinį stovinčias gyvas būtybes, valdančias tuos reiškinius. Tos išsivaizduotos būtybės buvo pavadinčios dievačiai. Kai gamtos reiškiniai arba paties žmogaus būvio pakitimai atrodydavo nesuprantami, jie buvo laikomi stebuklais — tiesioginiu galingu dievačių iškišimu.

Tuo būdu stebuklų, kaip ir kitų religinių vaizdinių supratimui atsiradimas yra pirmynkščio žmogaus bejėgiškuo prieš nesuprantamus gamtos reiškinius. Vystantis moksli ir vts giliau pažintant gamtos reiškinius, nebelieka vietos nesuprantamiams reiškiniam, t. y. stebuklinėjų reiškiniai virsta suprantamais ir paprastais, o buvusieji stebuklai tampa nebe stebuklais.

Jei Vytauto laikais būtų kas nors galėjęs važinėti Vilniuje „Pobieda“, tai jis būtų laikomas stebukladariu. Lygiai to paties būtų susilaikęs kiekvienas, jei jis Nerono laikais būtų pavartojęs šaunamąjį ginklą. Dabar tie daikyklai nieko nebestebina. Suminėtiems stebukladariams viduramžiais būtų grėsę dideli nemalonumai, nes tada visagalinti bažnyčia būtų juos apkaltinusi ryšli turėjimu su piktoisomis dvasiomis, ir patsai stebukladarais drauge su savo stebuklingais atradimais būtų aisiškės ant laužo.

Tie religinės tamysbės laikai praėjo negrįztamai, bet jų lieka-

PIRMASIS KOREJIEČIŲ

Dakčuno automobilių gamykloje (Pietų Pchionano provincija) išleistas pirmas korejiečių sunkvežimis „Pergale 58“. 30 tles skirtingu imonių darbuotojai padėjo gamyklos kolektiviui išleisti pirmajį sunkvežimį. Naujoji mašina aprūpinta 70 arklio jėgų galingumo motoru.

Mašina gali pervežti pustrečios tonos krovinių. Maksimalus greitis — 70 kilometrų į valandą.

Nuotraukoje: pirmasis korejiečių sunkvežimis „Pergale 58“.

Chan Džon Šliko (KLDR) nuotr.

MOKSLAS **TECHNIKOS**
Naujienos

SUNKVEŽIMIS —

„MALIUTKA“

Dvi tonos krovinių, greitis — 15 kilometrų per valandą — tokia mašinos charakteristika nieko nenustebins. Bet štai pati mašina: ilgis 3220 mm, aukštis — 1460 mm, o sveria 930 kg. Jos dizelinto motoro galingumas — 6 arklio jėgos. Tai vienas mažiausiu sunkvežimių pasaulioje. Tokie sunkvežimiai gaminami Vokietijos Demokratineje Respublikoje.

TRYS VALANDOS

Per kiek laiko medis užsira laikraštį? Tokia mintis kilo viename Vakarų Vokietijos popieriaus fabrike. 7 val. 45 min. ryto buvo nukirsti, apdropti ir pristatyti į fabriką trys medžiai. Medieno tuojuo buvo perdibta. 9 val. 30 min. iš šios medienos gautas pirmasis laikraštio popieriaus lapas. Jau 10 val. 45 min., praėjus trims valandoms po to, kai buvo nukirstas medis, miesto gatvėse pasirodė atspausdinė laikraštis.

ŠVIEČIANTIS PLUNKSNAKOTIS

Naktis, Tamsu, o čia būtina skubiai užrašyti... Jūs imate parkerį, spaudžiate fungiklį, ir po plunksna užsidega mažytė elektros tempėtė.

Tokius plunksnakočius pradėjo gaminti Šanchaus eksperimentinis fabrikas, jų viršuje yra sausas elementas, o žemiau, prie plunksnos — vieta rašalui.

PATOBULINTA RAŠOMOJI MAŠINĖLĖ

Vakarų Vokietijos išradėjas iš Hanoverio rašomosioms mašinėlėms sukonstruavo „Synchroniškį“ itaisq, kuris 15 proc. padidina mašininkų darbo našumą, nespantiant spaudinimo greičio. Panaudojant šį itaisq, intervalui tarp žodžių gauti nereikia atskiro spaudimo. Intervalas gaunamas automatiškai, spausdindamas klavīšą, spausdinanti paskutinę žodžio raidę. Toki itaisq galima pritaisyti ir prie lprastinės konstrukcijos rašomųjų mašinelių.

Automatas paštul rūšiuoti

Amerikos firma „Eerson Radio end Fonograf Korporelšn“ sukonstruavo automatinę mašiną paštul rūšiuoti. Ši mašina išskirsto 30 tūkstančių korespondenciją per valandą. Paštas paduodamas įmašiną, štampuoja ir rūšiuoja paštą į keturias grupes, atmesdama pernelyg didelius jai laisalus ir banderolės.

Klausymo aparatas

Amerikos kompanija „Sonoton Korporelšn“ sukonstruavo miniatiūrinį elektroninį klausymo aparata, kuriame garsas reguliuojamas automatiškai.

152 smulkulės elektroninės detalės užima 0,6 kubinio colio tūrį, todėl aparata galima nešioti akių lankelio gale.

STARPTAUTINĖ
Spūzvalga

Istorinis tarybinės liaudies žygdrabis

Naujelį, 1959 metai prasidėjo nuostabiu tikrai istorinės reikšmės įvykiu. Sékmingai paleista Tarybų Sąjungoje kosminė raketa pirmą kartą įveikė Žemės trauką ir tapo pirmuoju dirbtiniu Saulės palydovu. Visas pasaulyis žavisi šiuo tarybinės liaudies žygdrabiui, dar labiau pakelusiu mūsų socialistinės Tėvynės prestižą.

Tarybinės kosminės raketos paleidimą sudidelu džiaugsmu sutiko socializmo šalių darbo žmonės. Kinių laikraštis „Ženmin-žibao“ vadina ji „Socializmo pergalės himnu kosmose“. Laikraštis pabrėžia, kad tarybinės kosminės raketos paleidimas žymiai sustiprina socializmo stovyklos jėgas, dar labiau įkvėpia tautas kovai už taiką ir socialinę pažangą. „Mes, — pareiškė Vokietijos laikraštis „Berliner Caitung“, — matome įvykių, apie kurį kalbės mūsų vaikai ir vaikaičiai. Tai — didžiulis tarybinų žmonių triumfas, socializmo triumfas“. Laikraštis pažymi, kad raketos kosminis greitis tarsi atspindinė į tempą, kurį Tarybų Sąjunga ekonomiškai lenktyniauja su Jungtinėmis Valstijomis.

Visų krypčių užsienio spauda ypač pabrėžia, kad tarybinė raketa paleista į kosmosą pačioje 1959 metų pradžioje. O tai yra pirmieji septynmečio plano vykdymo metai, išplėstinės kovos už komunizmo sukūrimą TSR Sąjungoje metai. Japonijos buržuazinių laikraštis „Jomiuri“ rašo, kad Tarybų Sąjunga, sékmingai paleidusi kosminę raketą, dar tvirtina laiko iniciatyvą ekonominiame dviejų sistemų — socializmo ir kapitalizmo — lenktyniavime.

Pasaulio visuomenės sąmonėje tarybinės kosminės raketos skridimas tapo pergalingo tarybinės liaudies žengimo į komunizmą simboliumi, simboliu to, kad mūsų epocha yra socializmo pergalės epocha. Tarybinė kosminė raketa dar karą pademonstravo, kad socializmas yra nenuginčiamai pranašesnis už kapitalizmą. Anglijos laikraštis „Deili Ekspreš“ pareiškia, kad „nei amerikiečiai, nei juo labiau angliai neturi nieko, ką galima būtų pagyinti su rusų raketų varikliu“.

Drąsi svajonė apie keliones į tarplankinę erdvę dabar tampa tikrove. Daugelis užsienio spaudos organų pažymi, kad tarybinės raketos gali skristi Marso bei Veneros link ir kad netoli tas laikas, kai į pirmąjį kosminį reisą išskris žmogus.

Šis didžiulis tarybinio mokslo ir technikos laimėjimas — ižymus indėlis į taikos reikalą. Irako laikraštis „Saut al Achrar“ vadina tarybinę raketą „Taikos šaukliu“ ir pabrėžia, kad jos itaka visiems pasaulio žygiams bus labai didelė.

Didžiulę tarybinės kosminės raketos paleidimo reikšmę yra priversti pripažinti ir tie kurie analptol nesimpatisuoja mūsų šalių Amerikos laikraštis „Niujork Taim“ rašo: „Mes prisijunglimame prie viso pasaulio plojimų šiai rusų pergalėi. Toki didžiulių krovinių pasiūlyti nuo Žemės šimtus tūkstančių kilometrų į kosminę erdvę yra istorinis žygdrabis“.

V. Charkovas

Kaip vyks futbolo pirmenybės

Visasajunginis Kūno kultūros ir sporto komitetas pavyzdinei šiu metų žaliasi futbolo pirmenybių nuostatus. „A“ klasėje žais 12 komandų, o „B“ klasės varžybos bus vykdomos šešiose zonoose, kuriose kiekvienoje žais po 12–14 ekipų. Zonų varžybų nugalėtojai, o taip pat 11 vietų „A“ klasės čempionate užėmusi komanda susitiks tarpusavio turnyre. Dvi pirmas vietas Jame užėmusios komandos iškovos teisę sekančiais metais žais-

ti „A“ klasėje. Gi 12 vietas „A“ klasėje užėmusi komandai automatiškai įjungiamai sekančiu metu pirmenybių naujų „B“ klasės.

Redaktorius Z. LAPINSKA

■ ■ ■ ■ ■

KINOTEATRE „SAULUTÉ“

13–14 d. d. — „Bevaraukštuma“.

■ ■ ■ ■ ■